

Vooraf

Tekst lezen

- Bekijk de tekst. Scan de teksten en kijk daarbij vooral naar titel en kopjes. Bedenk voor jezelf of bespreek met een klasgenoot:
 - Wat is het onderwerp van de tekst?
 - Wat vind je van het onderwerp? Vind je het leuk of interessant?
 - Weet je er al veel van?
 - Wat weet je ervan?
- Lees de tekst actief. Kom je nog moeilijke woorden tegen in de tekst? Gebruik dan de woordhulp. Gebruik de volgende tekens bij de tekst om te laten zien dat je actief leest.

Actief lezen

- ! Dit is belangrijk.
- Ik zie een verband.
- Ik zie een verwijswoord.

Noteer in de kantlijn eventueel om welk verband het gaat.

Let op: je maakt Opdracht 1 Met hulp óf Opdracht 1 Zonder hulp

OPDRACHT 1

Met hulp: verbanden leggen

Uitleg

Een schrijver helpt zijn lezer om de tekst zo goed mogelijk te begrijpen. Daarvoor heeft hij veel hulpmiddelen: een titel, goede tussenkopjes en duidelijke illustraties. Om van de tekst één geheel te maken zorgt de schrijver voor **samenhang** in de tekst. Hij laat op verschillende manieren zien dat delen van een tekst of woorden in een tekst met elkaar te maken hebben. **Signaalwoorden** geven de **verbanden** tussen zinnen en tussen alinea's aan. Soms geeft een zin het verband aan. Dat zou je een **signaalzin** kunnen noemen.

Als lezer ben je voortdurend bezig de tekst te begrijpen, door verbanden te leggen. Door **verbanden** te leggen **tussen verschillende tekstdelen** met het hoofdonderwerp krijg je als lezer **grip op de structuur** van de tekst. Wanneer je eenmaal grip hebt op de structuur van de tekst, is het makkelijker verbanden tussen zinnen te begrijpen. Dat is vooral belangrijk wanneer de schrijver het verband niet expliciet heeft aangegeven met een signaalwoord. De combinatie van je voorkennis en je kennis over de tekststructuur helpt je om het ontbrekende verband als het ware in te vullen.

1. Lees de tekst nog een keer. Let nu tijdens het lezen goed op de verbanden tussen de verschillende tekstdelen. Wat heeft de informatie in elk tekstdeel te maken met het onderwerp? Vul het schema op de volgende bladzijde in.

tekstdeel	Verband(en) met het onderwerp	Wordt dit verband expliciet aangegeven? Zo ja hoe?
Regel 1 - 7		
Regel 8 - 25		
Regel 26 - 36		
Regel 37 - 57		
Regel 58 - 85		
Regel 86 - 95		

2. In het schema op de volgende bladzijde wordt in de linker kolom een aantal signaalwoorden uit de tekst opgesomd. Geef in de middenkolom aan wat het betreffende verband is. Check daarvoor steeds de tekst. Gebruik eventueel het overzicht signaalwoorden.
- Bedenk vervolgens een vraag naar dat verband bij de tekst. (Je moet wel zelf het antwoord weten.) Noteer die vraag in de rechterkolom.
- Zoek tenslotte zelf in de tekst nog minimaal drie voorbeelden van signaalwoorden, geef ook hiervan aan wat het verband is en bedenk er een vraag bij.

signaalwoord	verband	vraag
ondanks (r. 9)		
zo (r. 20)		
waardoor (r. 28)		
daarmee (r. 34)		
daarnaast (r. 40)		
toch (r. 49)		
immers (r. 61)		
omdat (r. 67)		
dus (r. 93)		

3. Vergelijk met een ander hoe je de verbanden hebt benoemd en welke vragen je erbij hebt gesteld.

4. Beantwoord elkaars vragen.

OPDRACHT 2 Woordenschat

- De woorden in het schema komen uit de tekst. Welke woorden kennen jullie al, welke nog niet? Geef van elk woord een omschrijving. Achterhaal zo nodig samen de betekenis van woorden uit de context, of zoek ze op in een woordenboek.

Woord	Ken ik wel/niet	Betekenis
de module (r. 15)		
de component (r. 17)		
betrekkelijk (r.21)		
de exploratie (r. 40)		
de operatie (r. 43)		
althans (r. 56)		
commercialiseren (r. 57)		
institutioneel (r.73)		
bureaucratisch (r.78)		
het rendement (r. 87)		

OPDRACHT 3 “De diepte in”

- Lees nog eens regel 8 - 11. Het plan voor een ruimtestation onder de naam ‘Freedom’ kwam in 1984 niet van de grond. Hoe kan het, denk je, dat dit plan toch als aanzet wordt beschouwd van het ruimtestation ISS?
- Lees nog eens het tekstgedeelte onder ‘Het ongeluk met de Columbia.’ Wat is het verband tussen dat ongeluk en de discussie over de haalbaarheid van de bouw van het ISS en de oplopende kosten (r. 31)? Licht dat verband in eigen woorden toe.
- In regel 34-36 staat: In 2009 groeide de bemanning van drie naar zes astronauten. Daarmee begon het wetenschappelijk onderzoek (...) *ook serieus op gang te komen*. Licht in eigen woorden toe hoe de uitbreiding van het aantal astronauten (meer) wetenschappelijk onderzoek mogelijk maakt.
- In regel 56 - 57 staat: Het ISS, althans het Amerikaanse gedeelte, moet commercialiseren. Leg in eigen woorden uit wat hiermee bedoeld wordt.
- In regel 59 staat: De meningen over de toekomst van ISS zijn verdeeld. Welke drie meningen worden in de tekst weergegeven?
- In regel 73 staat: ‘*Ook ESA denkt eerder aan een overgang van een institutionele naar een commerciële leiding.*’ Leg in eigen woorden uit wat hiermee wordt bedoeld.
- Welke manieren worden in de tekst genoemd om het ISS te commercialiseren?